KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z.s.

LANDEK PARK

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z. s.
Areál Landek Parku-Hornické muzeum
Pod Landekem č. 64, Petřkovice
725 29 OSTRAVA

KPHMO

HORNICKÝ ZPRAVODAJ

III. čtvrtletí 2020

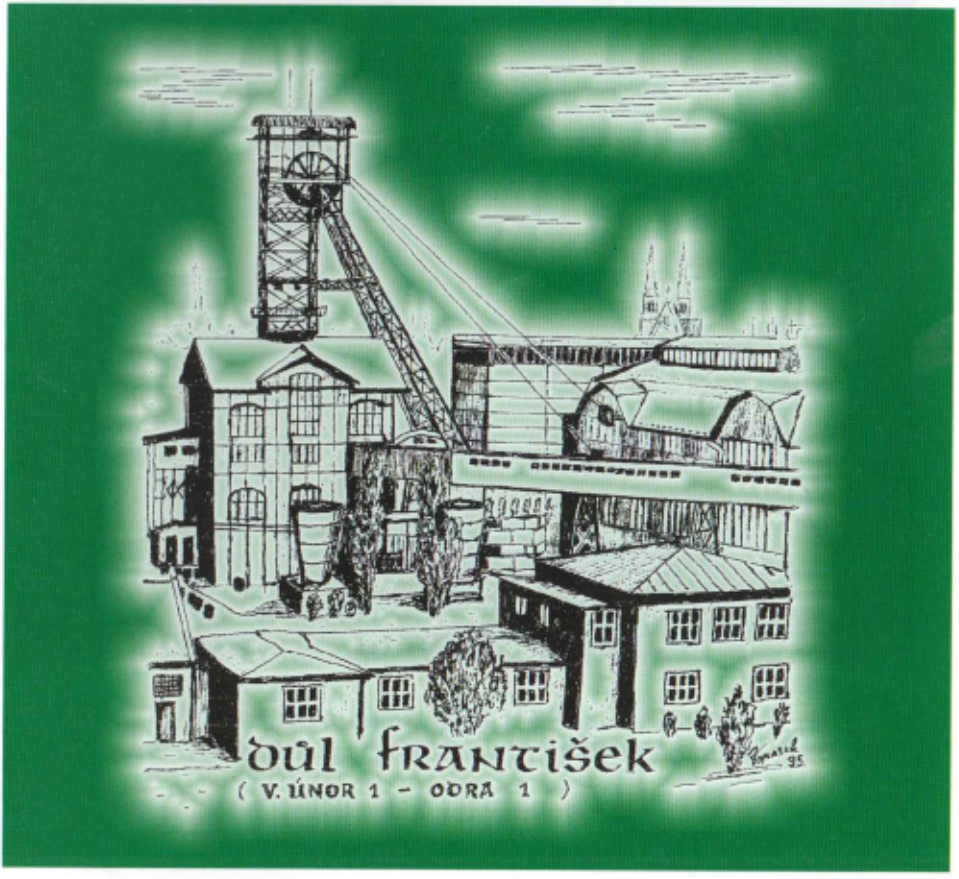

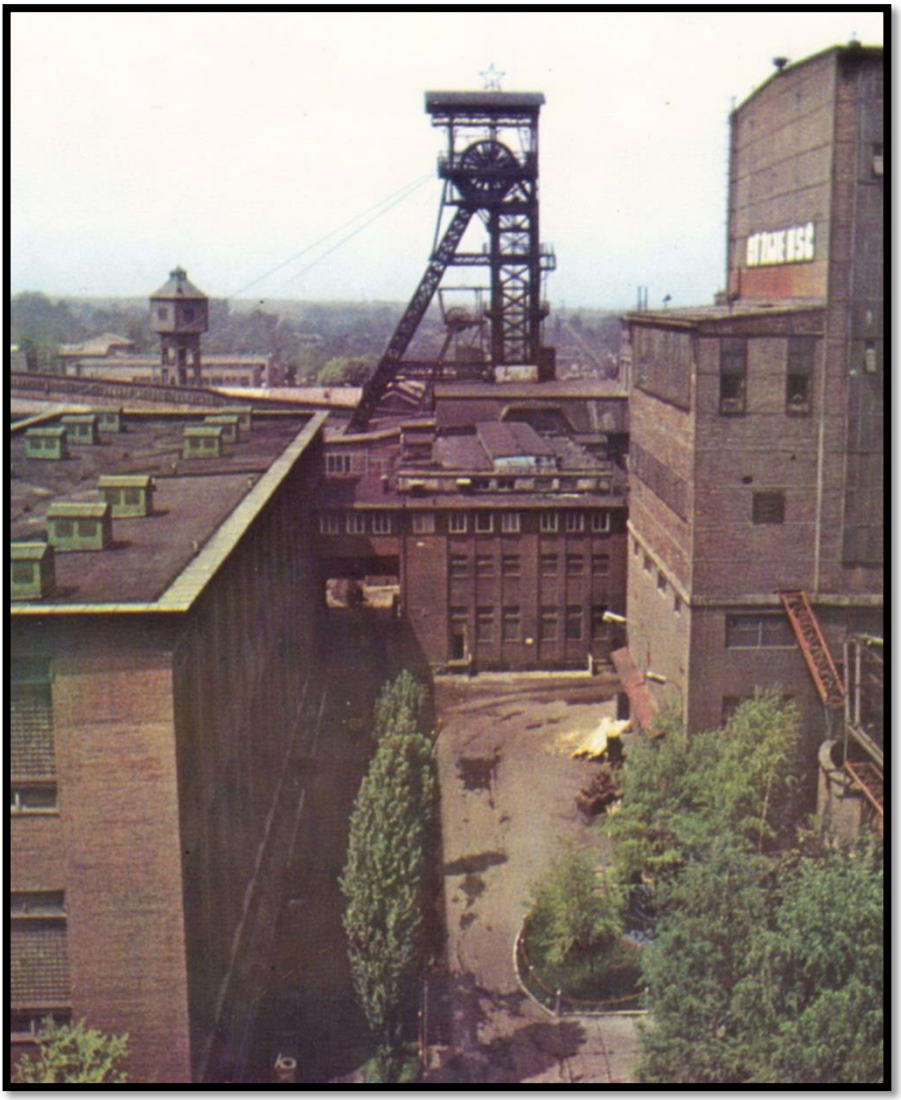

Ostravsko-karvinské doly, koncern Ostrava
OKR – DŮL ANTONÍN ZÁPOTOCKÝ, k. p., ORLOVÁ (1980)

Zdroj: archiv Petr Kubinský

Vydává : Klub přátel hornického muzea Ostrava, z. s.
Sídlo: Pod Landekem 64, 725 29 Ostrava – Petřkovice
Předseda: Jiří Kunčický
E-mail : kphmo@seznam.cz
Web: www.hornicky-klub.info
Tiskárna: PROPIS, Cihelní 2719/99, Ostrava
Vydáno: 300 kusů dne 28. 8. 2020, 46 stran
Redakční rada: Ing. Kateřina Polínková, Petr Kubinský, Václav Smička

Uzávěrka HZ IV. čtvrtletí 2020 je v pátek 6. listopadu 2020.

Příspěvky neprošly jazykovou úpravou. Za obsah odpovídá autor.

ISSN: 1803 – 7534

ÚVODNÍK

Konec letních prázdnin

Letní prázdniny utekly jako voda. Letošní byli však velmi odlišné od těch předcházejících. Nejprve si všichni stěžovali, že je zima a že pořád jen prší, pak dva týdny v kuse panovalo velmi horké léto. Na českých železnicích se událo několik tragických událostí, které otřásly celým Českem. Společnost OKD byla nucena uzavřít na dobu 6 týdnů své hlubinné provozy a žádala o miliardovou dotaci od našeho státu. Neustále se hovořilo o šíření koronaviru, o testování občanů a o vývoji vakcíny proti této zákeřné nemoci.

A máme tu září, kdy se v různých hornických městech slaví Den horníků a energetiků (ten se celorepublikově spadal na 9. 9. daného roku). Letošní akce jsou bohužel poznamenané šířením celosvětového viru COVID-19, tudíž některé akce a oslavy jsou úplně zrušeny nebo omezeny a ty, které se uskuteční, jsme vypsaly v zadní části zpravodaje. Koronavirus ovlivnil také pořádání velkých akcí jako je 24. Setkání hornických měst a obcí, které se letos mělo konat v Žacléři. Setkání bylo zrušeno a jen v rámci tradičního Hornického dne proběhnou náležitosti SHMO a předání Českého permona.

Ve zpravodaji najdete již stálé informace za zasedání výboru klubu a z činnosti poboček. Bohužel i v tomto čísle najdete tři smuteční oznámení a to za Adolfa Trenčinu, Blaženou Stodůlkovou a Josefa Szelonga. Musíme si všichni přiznat, že členové klubu stárnou a že řada nejen zakládajících členů se na nás dívá již z hornického nebe. Aby vše nebylo pořád jen tak vážné a smutné, doporučujeme Vám přečíst si švéfl, který sepsal Ota Krajník.

Poslední červnovou sobotu se konala komentovaná prohlídka Dolu Petr Bezruč ve Slezské Ostravě, kterou organizovala organizace OvaTrip, článek jsme sepsali na straně 36. V červenci 2020 se událo několik hornických akcí. Zmínili bychom svatou mši při konání svátku sv. Prokopa, která se konala 2. 7. 2020 v katedrále Božského Spasitele v Ostravě a o které naleznete ve zpravodaji článek. Další velmi významnou událostí bylo otevření dalšího hornického muzea s názvem Flascharův důl, o který se zapříčinili nadšení havíři i amatéři z Oder.

Velmi zdvořile žádáme všechny naše čtenáře, aby své příspěvky, tipy, názory, zpětné vazby na aktuální či starší číslo Hornického zpravodaje, zasílali Předsedkyni redakční rady Hornického zpravodaje Ing. Kateřině Polínkové na email: **k.polinkova@seznam.cz. Uzávěrka Hornického zpravodaje č. IV/2020 je stanovena na pátek 6. listopadu 2020.**

Zdař Bůh!

Za redakci Hornického zpravodaje

Ing. Kateřina Polínková a Petr Kubinský

OBSAH HORNICKÉHO ZPRAVODAJE III. ČTVRTLETÍ 2020:

Životní jubilea	5
Úvodní slovo předsedy KPHMO, z. s.	6
Za Adolfem Trenčinou	9
Zasedání výboru KPHMO, z. s.	11
Plenární schůze KPHMO, z. s.	13
24. Setkání hornických a hutnických měst a obcí ČR v Žacléři	15
Z činnosti poboček KPHMO, z. s.	16
Z historie revíru Generel OKR – vznik a význam, 4. část	23
Švéfl	28
Uskutečněné akce v červnu a červenci 2020	30
Rozhovor s profesorem Pavlem Prokopem	37
Hornické akce ke Dni horníků a energetiků	39
Došlé pozvánky na hornické akce	41
Plán besed v pobočkách KPHMO, z. s.	44

Výbor KPHMO, z. s. srdečně blahopřeje členům,
kteří ve III. čtvrtletí 2020 slaví významné životní jubileum.
Jedná se o měsíce červen až srpen 2020.

František Ptáček	**85 let**
Ladislav Bojko	**80 let**
Jiří Horák	**80 let**
Boleslav Bystroň	**65 let**
Ing. Petr Bárta, Ph.D.	**50 let**

ÚVODNÍ SLOVOPŘEDSEDY KPHMO, z. s.

Vážení přátelé, členové Klubu přátel hornického muzea v Ostravě, z. s., jeho příznivci a podporovatelé (viz obr. č. 1).

Je to již trochu ohraný úvod, ale nic lepšího mě zatím nenapadlo. Vždyť Hornický zpravodaj píšeme právě pro Vás, viz zmíněné!

Dovolte malé ohlédnutí za činností našeho klubu od minulé plenární schůze (minulá plenární schůze se konala 7. 5. 2019 v kinosále kavárny Maryčka u dolu Hlubina v DOV) do té dnešní (konané dne 1. 9. 2020 v Restauraci U Vlka v Ostravě-Svinově), ze známých důvodů v jiném termínu než bývá zvykem (původní termín byl stanoven na 5. 5. 2020).

Od 11. 3. 2019 zasedá výbor klubu v Kulturním domě Petra Bezruče v Havířově. Přednášky ostravské pobočky klubu zůstaly až do konce roku 2019 v kavárně Maryčka v jejím kinosále v DOV. Na přání členů ostravské pobočky klubu byly vyhledány nové prostory pro přednášky a to **v Restauraci U Vlka v Ostravě-Svinově** (jedná se o budovu bývalého kulturního domu Dolu Jan Šverma, nyní zde sídlí Městský obvod Ostravy-Svinova a restaurace s třemi sály). **První přednáška dne 7. 1. 2020 byla již v nových prostorách.** Na místě konání přednášek havířovské a karvinské pobočky se nic nezměnilo. Poděkování patří všem, kteří zajišťují vhodné řečníky a přednášející.

Výbor pro své členy klubu zorganizoval **účast na setkání hornických a hutnických měst a obcí Slovenska v Ľubietovej** (setkání se konalo 17. – 19. 5. 2019) a na **23. setkání hornických a hutnických měst a obcí v Jihlavě nazývané též Jihlavské havíření** (setkání se konalo 21 – 23. 6. 2019). O těchto akcích se psalo v Hornickém zpravodaji č. III/2019, můžete si tedy tyto akce připomenout. Především zásluhou výboru havířovské pobočky, která udržuje partnerské vztahy **se spolkem SITG Jas-Mosz Jastrzębia z Polska**. Díky tomuto spolku se naší členové podívali do Polských Bieszczad (o tomto zájezdě psal kolega z havířovské pobočky Ing. Eduard Heczko v Hornickém zpravodaji č. III/2019, akce se konala v červnu v roce 2019). Zájezd zorganizovali přátelé z Polska. Stejně tak je zásluhou havířovské pobočky exkurze ve firmě FERRIT, s.r.o. ve Starém Městě u Frýdku (krásně a podrobně exkurzi popsal opět kolega Ing. Eduard Heczko v Hornickém zpravodaji č. IV/2019). Tato firma vyrábí nejen techniku pro důlní dopravu, ale také pro povrchové doly. Firma FERRIT, s.r.o. se následně stala kolektivním členem našeho klubu, což nás velice těší. Stále se snažíme být s firmou v kontaktu a sledujeme jejich činnost. **Dne 9. 3. 2020 přednášela Ing. Barbora Veličková**, která ve firmě FERRIT, s.r.o. zastává post obchodní ředitelky. Měla velmi poutavou besedu v havířovské pobočce s názvem: „**Ze Starého města až na konec světa“**. Členové pobočky byli přímo nadšení, co všechno Ing. Barbora Veličková dokázala a kam se díky ní a kolegům z firmy rozšířil prodej firmy, musím dodat, že opravdu skoro do celého světa!

Delegace členů klubu se v roce 2019 účastnily **pietních aktů v Karviné** při výročí největšího důlního neštěstí v dějinách OKR, které se odehrálo v roce 1894, **pietního aktu na Dole Dukla**, jednalo se o smutné 58. výročí, kdy zemřelo 108 havířů dne 7. 7. 1961 a **v prosinci odhalení památníku Slza u příležitosti prvního výročí důlního neštěstí na Dole ČSM Sever**. Oficiální pietní akty se v roce 2020 na Dole Dukla a v Karviné **nekonaly** z důvodu omezení daných celosvětovým virem COVID-19.

Stejně jako v roce 2019 tak i letos se naší členové společně se členy jiných hornických spolků **zúčastnili mše svaté v katedrále Božského Spasitele v Ostravě u příležitosti svátku sv. Prokopa** patrona horníků, hutníků a rolníků. Pozvaní členové našeho klubu se zúčastnili v roce 2019 oslav **105. výročí založení Spolku krojovaných horníků při obci Stonava** a taky **VI. Skoku přes kůži**, který pořádá zmiňovaný spolek při obci Stonava.

Samozřejmě se konaly pravidelné každoměsíční přednášky ve všech třech pobočkách klubu. V prosinci roku 2019 jsme **oslavili svátek Sv. Barbory (patronky horníků) v kompresorovně v Hornickém muzeu Landek Parku**, poprvé s hudební produkcí, kterou někteří využili k poslechu, ke zpěvu i k tanci.

Členové klubu byli taktéž pozvaní na starobylou hornickou akci, jež bezesporu byla akce s názvem: **„130. Skok přes kůži“, konaná dne 30. 4. 2019** v hornickém městě Chomutov Tradiční průvod semestrů, semestrik, fuxů a fuxií byl veden centrem města a samotný skok se konal v Městském divadle města Chomutov. Organizačně se akce zhostila již tradičně HGF VŠB-TUO, taktéž město Chomutov a těžební firmy.

Činnost klubu počátkem března 2020 paralyzovala opatření nařízená v souvislosti se šířením celosvětového viru COVID-19. Výbor klubu **se nemohl osobně sejít**, proto nejdůležitější záležitosti byly **projednány pomocí SKYPE konference se členy užšího výboru**. Taktéž se **nekonaly ani besedy** v našich třech pobočkách. **Výbor se osobně sešel až 25. 5. 2020, 29. 6. 2020 a 24. 8. 2020** po rozvolnění Vládou ČR přijatých opatření a následně pokračovaly i plánované přednášky (viz obr. č. 2). Doufám, že nám okolností dovolí oslavit svátek Sv. Barbory v kompresorovně v Hornickém muzeu Landek Parku a **tím Vás na klubovou Barborku srdečně zvu**. Bude se konat ve zmiňovaném **tradičním místě v úterý 1. prosince 2020 od 14 hodin**.

Těším se na setkání s Vámi a pevně věřím, že se sejdeme v hojném počtu při konání besed, při konání svátku sv. Barborky či při konání dalších hornických akcí, které nás čekají do konce roku 2020. Budu taktéž velmi potěšen, když se významných akcí zúčastníte v hornickém stejnokroji – kytli.

Zdař Bůh!

Jiří Kunčický

Obr. č. 1 – Předseda KPHMO, z. s. Jiří Kunčický při své úvodní zdravici při čtvrté besedě v roce 2020, v prostorách Restaurace U Vlka v Ostravě-Svinově, beseda se konala 9. 6. 2020 s názvem: „Bezpečí seniorů: uzavírání nevýhodných smluv, prodejní manipulace a nekalé praktiky“, přednášející byla paní Marcela Reichelová ze Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s., foto: Ing. Kateřina Polínková (9. 6. 2020)

Obr. č. 2 – Konání besedy KPHMO, z. s. v ostravské pobočce, která se konala 9. 6. 2020 od 15 hodin v Restauraci U Vlka. Pohled do sálu při úvodní zdravici předsedou klubu Jiřím Kunčickým, foto: Ing. Kateřina Polínková (9. 6. 2020)

ZA ADOLFEM TRENČINOU

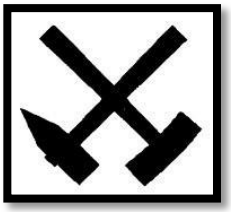

Adolf Trenčína se narodil dne 18. 7. 1938 v Ostravě-Vítkovicích. Se svojí rodinou společně bydleli v části Ostravy-Vítkovic na ulici Bessemer Strasse později na ulici Kotěrova č. 4. Domy v této části byly budovány z červených režných cihel a s rovnou plochou střechou, proto vznikl název Kairo (asi podoba domů v Káhiře). Umístění této specifické dělnické kolonie bylo mezi zadní bránou staré ocelárny Vítkovických železáren a závodem Šamotárna. V blízkosti byla základní chlapecká škola na ulici Plukovníka Švece (po válce Šalounova), kterou navštěvoval také pan Adolf Trenčina. Později studoval Měšťanskou školu na náměstí Rudé armády v Ostravě-Vítkovicích, nyní Krále Jiřího z Poděbrad. Po ukončení základní vojenské služby, nastoupil Aldorf Trenčina na Důl Československá armáda v Karviné, kde pracoval v různých hornických profesích a oženil se s paní Dagmar Augustinskou, s kterou společně žili v Moravské Ostravě na ulici Nádražní. Slečnu Augustinskou znal z již zmíněného místa původního bydliště. Rodiče slečny Augustinské měli „pekařství“ na nedaleké ulici Ocelářské též v Ostravě-Vítkovicích.

Po uvedení nového Dolu Staříč do provozu na začátku sedmdesátých let, Adolf Trenčina nastoupil na nový důl jako technik těžních zařízení. Za příkladnou práci byl několikrát vyznamenán. Stal se členem Klubu přátel hornického muzea Ostrava, z. s. v roce 2009 a od roku 2017 členem Klubu seniorů GŘ OKD. Pro svou přímou a vždy kamarádskou povahu byl v klubu velmi oblíben.

Bohužel, jak to v životě bývá, s věkem přicházejí neduhy a nemoci. Adolf Trenčina se snažil se zákeřnou nemocí bojovat do posledních dnů svého života. Nakonec ji podlehl dne 24. 7. 2020 ve svých 82 letech a my jako členové KPHMO, z. s., mu na poslední cestu můžeme dát to jediné, poslední „**Zdař Bůh“.**

Děkujeme za vykonanou práci a loučíme se s Tebou, náš hornický kamaráde, milý Adolfe!

Ing. Jaroslav Kubánek a Karel Budin

Přestalo srdíčko tlouci,
přestala ústa se smát,
budeme, tatíčku drahý,
stále na Tebe vzpomínat.

S bolestí v srdci oznamujeme všem příbuzným, přátelům a známým, že nás navždy opustil náš milovaný tatínek, tchán, dědeček, bratr, švagr a strýc, pan

Adolf Trenčina

Zemřel v pátek 24. července 2020 ve věku 82 let.

Poslední rozloučení s naším drahým zesnulým bude
v pátek 31. července 2020 ve 12.00 hodin
v obřadní síni na hřbitově v Ostravě-Vítkovicích.

Děkujeme všem, kteří s námi uctí jeho památku.

Jménem pozůstalých
syn ***Martin*** *s rodinou*

ZASEDÁNÍ VÝBORU KPHMO, z. s.

Zasedání výboru klubu se uskutečnilo od května do srpna 2020 třikrát a to v těchto termínech:**25. 5., 29. 6.** (viz obr. č. 1 a 2) **a 24. 8. 2020 v zasedací místnosti Kulturního domu Petra Bezruče v Havířově**. Další zasedání výboru se uskuteční v pondělí **29. září 2020** taktéž v Kulturním domě Petra Bezruče v Havířově v naší malé zasedací místnosti.

Projednávaly se tyto záležitosti, tradičně rozděleny do tří kategorií:

1. Akce v následujícím období červenec až prosinec 2020: **2. 7. 2020** se konala slavnostní mše v katedrále Božského Spasitele v centru Ostravy; **7. 7. 2020** se konal Pietní akt na bývalém Dole Dukla (akce se konala ve velmi úzkém kruhu se zastupiteli města Havířova a členů našeho klubu); **1. 9. 2020** se má konat Plenární schůze KPHMO, z. s. v Restauraci U Vlka v Ostravě-Svinově od 15:00 hod, **12. 9. 2020** se uskuteční Den otevřených dveří DIAMO, s. p., o. z. ODRA na dole Žofie v Orlové-Porubě od 10 do 16 hodin, **2. 10. 2020** se má konat celostátní 131. Skok přes kůži v Ostravě-Porubě v porubském Zámečku (akce se zúčastní kolegové Jiří Kunčický a Ing. Stanislav Kuba); **5. 11. 2020** se má uskutečnit hornická konference ve městě Most (aktivně se jej zúčastní se svými příspěvky Ing. Eduard Heczko a Ing. Kateřina Polínková); **6. 11. 2020** se bude konat Valná hromada Sdružení hornických a hutnických spolků ČR taktéž ve městě Most; **1. 12. 2020** se uskuteční klubová Barborka v Kompresorovně v Hornickém muzeu Landek Parku od 14:00 hodin (jedná se o významnou akci, proto by bylo dobré, aby se účastnicí sešli v hornickém stejnokroji – kytli).
2. Příprava zájezdu na 24. setkání hornických a hutnických měst a obcí, které se má konat v termínu 11. – 13. 9. 2020: Hornické konzilium se konalo **dne 26. 6. 2020** v Kladně-Vinařicích, zde bylo **sděleno panem Ing. Karlem Novotným, že se ruší připravované setkání v Žacléři.** Předseda Jiří Kunčický přednesl zápis z konaného konzilia a představil oceněné finalisty na cenu Českého permona 2020; v rámci **Hornického dne 12. 9. 2020** při konání 24. Setkání hornických a hutnických měst a obcí 2020 a při účasti zástupců spolků (max. 4 osoby/spolek) se uskuteční předání cen Českého permona a putovních artefaktů tohoto chystaného setkání (prapor, flek a kylof).
3. Organizační a různé: **uzávěrka Hornického zpravodaje IV/2020** je plánované **na pátek 6. 11. 2020** (Ing. Kateřina Polínková prosí členy klubu a ostatní respondenty o zasílání příspěvků do redakce HZ na email: k.polinkova@seznam.cz); Ing. Eduard Heczko informoval o konání **zájezdu pro SITG Jas-Mos z Jastrzębia z Polska**, která se uskuteční v **termínu 8. – 10. 9. 2020 do Bzence a okolí** (jsou již zajištěné prohlídky a taktéž ubytování pro účastníky); je třeba **provést čtvrtletní kontrolu Naučené stezky Landek**

(v roce 2021 je třeba převést stezku na jiný subjekt); připraveny veškeré materiály na Plenární schůzi KPHMO, z. s., která se bude konat 1. 9. 2020 v Restauraci U Vlka v Ostravě-Svinově; **v redakční radě dojde ke změně člena** (bude projednáno na Plenární schůzi dne 1. 9. 2020, jedná se o žádost redakční rady HZ); nyní je již připraven Příspěvkový řád dle stanov KPHMO, z. s., kterou připravil Ing. Eduard Heczko (jedná se o zapracování navýšení příspěvků, kolektivním členům KPHMO, z. s. v nejbližší době bude zaslán dopis v souvislosti se zvýšením příspěvků).

Ing. Kateřina Polínková

Obr. č. 1 a 2 – Zasedání výboru KPHMO, z. s. v Kulturním domě Petra Bezruče v Havířově, foto: Ing. Kateřina Polínková (29. 6. 2020)

PLENÁRNÍ SCHŮZE A PROJEDNÁVANÉ MATERIÁLY

Vážení členové a vážené členky KPHMO, z. s.,

současně s provedenou revizí hospodaření za rok 2019, kde celá zpráva je vytištěna v Závěrečné zprávě za rok 2019, byla provedená revize hospodaření za I. pololetí roku 2020.

V červenci a v srpnu 2020 byly zpracovány 2 dokumenty: Peněžní deník (viz obr. č. 1) a Zpráva kontrolní a revizní komise ze dne 7. 7. 2020 (viz obr. č. 2).

Karel Budin, hospodář KPHMO, z. s.

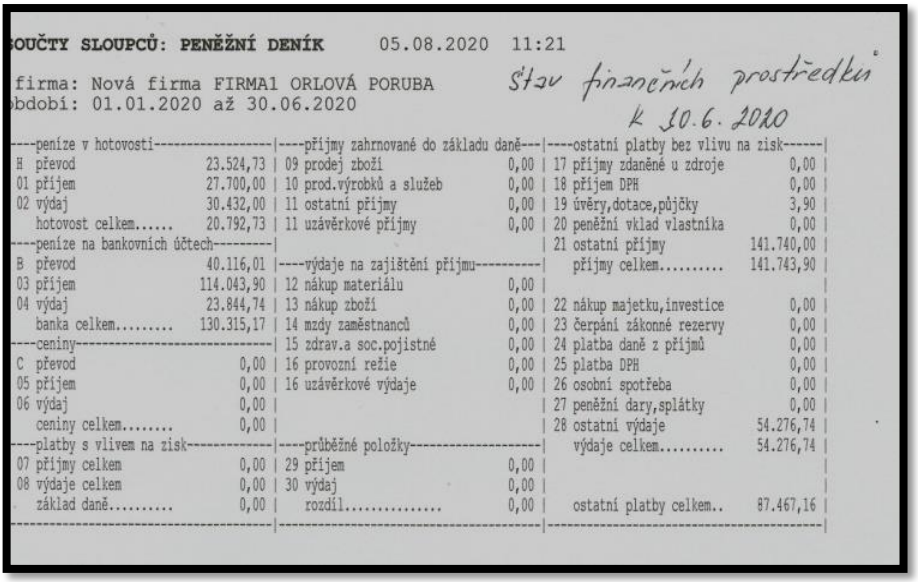

OUČTY SLOUPCŮ: PENĚŽNÍ DENÍK 05.08.2020 11:21

firma: Nová firma FIRMA1 ORLOVÁ PORUBA

bdobí: 01.01.2020 až 30.06.2020

Stav finančních prostředků k 30.6.2020

----peníze v hotovosti----------		----příjmy zahrnované do základu daně---		----ostatní platby bez vlivu na zisk------	
H převod	23.524,73	09 prodej zboží	0,00	17 příjmy zdaněné u zdroje	0,00
01 příjem	27.700,00	10 prod.výrobků a služeb	0,00	18 příjem DPH	0,00
02 výdaj	30.432,00	11 ostatní příjmy	0,00	19 úvěry,dotace,půjčky	3,90
hotovost celkem.....	20.792,73	11 uzávěrkové příjmy	0,00	20 peněžní vklad vlastníka	0,00
----peníze na bankovních účtech---------				21 ostatní příjmy	141.740,00
B převod	40.116,01	----výdaje na zajištění příjmu---------		příjmy celkem.....	141.743,90
03 příjem	114.043,90	12 nákup materiálu	0,00		
04 výdaj	23.844,74	13 nákup zboží	0,00	22 nákup majetku,investice	0,00
banka celkem.....	130.315,17	14 mzdy zaměstnanců	0,00	23 čerpání zákonné rezervy	0,00
----ceniny----------		15 zdrav.a soc.pojistné	0,00	24 platba daně z příjmů	0,00
C převod	0,00	16 provozní režie	0,00	25 platba DPH	0,00
05 příjem	0,00	16 uzávěrkové výdaje	0,00	26 osobní spotřeba	0,00
06 výdaj	0,00			27 peněžní dary,splátky	0,00
ceniny celkem.....	0,00			28 ostatní výdaje	54.276,74
----platby s vlivem na zisk----------		----průběžné položky----------		výdaje celkem.....	54.276,74
07 příjmy celkem	0,00	29 příjem	0,00		
08 výdaje celkem	0,00	30 výdaj	0,00		
základ daně.....	0,00	rozdíl.....	0,00	ostatní platby celkem..	87.467,16

Obr. č. 1 – Peněžní deník se stavem finančích prostředků k 30. 6. 2020, zpracoval Karel Budin – hospodář KPHMO, z. s.

Z p r á v a kontrolní a revizní komise ze dne 7.7.2020

Tato zpráva zahrnuje finanční činnost organizace za pololetí 2020.

Revizní komise pracovala ve složení:

Předseda: Ing. Evžen Břuska
členové: Pavel Sisr a Václav Černík
v součinnosti s hospodářem Karlem Budinem.

Úvodem musím poznamenat, že z důvodu koronavirové pandemie, byly posunuty již dříve domluvené termíny akcí. Dnešní údaje se tedy budou týkat kontroly financí v rozsahu leden až 30. červen roku 2020.

V tomto období bylo zaevidováno celkem 61 položek.

k datu 30.6.2020 byl stav:

pokladna	-	20.792, 73 Kč
banka	-	130.315, 17 Kč

Poznamenávám, že členské příspěvky jsou evidovány v položce pokladna a jsou vybírány od data 1.10. daného roku, do 31.3. roku následujícího.

Členské příspěvky kolektivu jsou zahrnuty v položce banka, jelikož jsou hrazeny fakturami.

Celkové vedení účtů je přehledné, systematické a s absolutní aktualností.

Děkuji Vám za pozornost a do další práce přeji zápal, houževnatost a hlavně hodně zdraví.

Předseda:	člen:	člen:
Ing. Evžen Břuska	Pavel Sisr	Václav Černík
Ing. Břuska		
.....	.....	.....

Obr. č. 2 – Zpráva z kontrolní a revizní komise ze dne 7. 7. 2020, kterou zpracovali: Ing. Evžen Břuska – předseda, Pavel Sisr a Václav Černík – členové revizní komise

24. SETKÁNÍ HORNICKÝCH MĚST A OBCÍ ČR V ŽACLÉŘI

Jak již bylo zmíněno v článku ze zasedání výboru KPHMO, z. s. (viz strana č. 11 v HZ č. III/2020) **byla celá akce zrušena**! Tuto informaci všem sdělil **starosta města Žacléř pan Aleš Vaníček dne 2. 7. 2020**. Na webové stránce Hornického skanzenu Dolu Jan Šverma, o.p.s. (viz web skanzenu: **https://www.djs-ops.cz/**) najdete v horní liště záložku SHMO. Zde naleznete informace z 29. 7. 2020. Bude se konat tzv. **Hornický den v Žacléři** spojený se setkáním zástupců hornických a hutnických spolků ČR. Akce se bude konat pouze jeden den a to **v sobotu 12. 9. 2020.** Vše sdělil **Ing. Karel Novotný, ředitel Hornického skanzenu Dolu Jan Šverma, o.p.s. a organizátor Hornického dne v Žacléři** (viz obr. č. 1). Následující informace byly převzaty z webových stránek Hornického skanzenu Dolu Jan Šverma, o.p.s. **Obecně prospěšná společnost Důl Jan Šverma ve své režii uspořádá tradiční Hornický den**, který bude spojený se setkáním zástupců hornických a hutnických spolků. Dojde také k předání cen Český permon. Akce se bude konat **12. 9. 2020 v Kulturním domě v Žacléři od 15:00 hod** s atributy 24. SHMO ČR. Prezence však začne již od 14:00 hod. Vzhledem ke kapacitě sálu kulturního domu, musíme omezit účast **na max. 4 osoby z jednoho spolku.** Prosíme Vás, abyste tuto informaci respektovali. Najdete zde i podrobnou pozvánku a předpokládaný program akce, **od 14:00 hod do 18:40 hod se má konat oficiální část** a od 18:40 hod má následovat volná zábava. Budeme se na Vás těšit.

Za náš klub se akce zúčastní kolegaVáclav Černík. Těšíme se na jeho zážitky a vyprávění o tolik zmiňované akci, která zasáhla do dění všech Hornických a hutnických spoků nejen v ČR.

Obr. č. 1 – Logo 24. setkání hornických a hutnických měst a obcí ČR, které se mělo konat v termínu 11. – 13. 9. 2020 v Žacléři, zdroj: web Hornického skanzenu Dolu Jan Šverma, o.p.s. (20. 8. 2020)

Ing. Kateřina Polínková

Z ČINNOSTI POBOČEK KPHMO, z. s.

Činnost pobočky KPHMO, z. s. v Ostravě

V pořadí čtvrtá beseda ostravské pobočky se konala dne 9. 6. 2020 od 15:00 hod. Bohužel v dubnu a v květnu 2020 se nemohly besedy konat díky celosvětovému viru COVID-19. Ještě před samostatnou besedou jsme si zapěli dvě hornické karmíny, které doprovázel na kytaru člen klubu Bohumír Holub (viz obr. č. 1). Před zpěvem všichni členové dostali od Ing. Kateřina Polínkové text karmín s názvem: „Děvčátko z kolonie“ a „Hornický stav“.

Po dlouhé době měla besedu žena. Paní Marcela Reichelová ze Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. přednášela o bezpečí seniorů, uzavírání nevýhodných smluv, prodejní manipulace a nekalé praktiky (viz obr. č. 2 a 3). Stručně nás seznámila s organizací, pro kterou dlouhodobě pracuje. Pak nás obeznámila s nekalými praktikami, které se dějí na internetu, v televizi, v časopisech, při volání telefonem neznámou osobou a další možnosti. Musíme si na vše dávat velký pozor. Nesdělovat své osobní údaje při volání neznámou osobou, nenakupovat nepotřebné zboží při různých na první pohled „nevinných“ inzerátech v časopisech, v novinách nebo v televizi. Paní Reichelová přinesla spousty letáčků s kontakty, kam se mají postižené osoby obracet a co mají ihned řešit (viz obr. č. 4). Každý účastník besedy si mohl odnést křížovky s příběhy osob, které podlehly nekalým praktikám. Beseda byla velmi poučná a myslím si, že účastníci přednášky si budou dávat velký pozor na to, co a kde budou sdělovat v rámci svých osobních údajů a hlavně, co a kde budou nakupovat.

Ing. Kateřina Polínková

Obr. č. 1 – Bohumír Holub při doprovodu na kytaru při zpěvu hornických karmín, foto: Ing. Kateřina Polínková (9. 6. 2020)

Obr. č. 2 a 3 – Paní Marcela Reichelová přibližuje na besedě problematiku bezpečí seniorů, foto: Ing. Kateřina Polínková (9. 6. 2020)

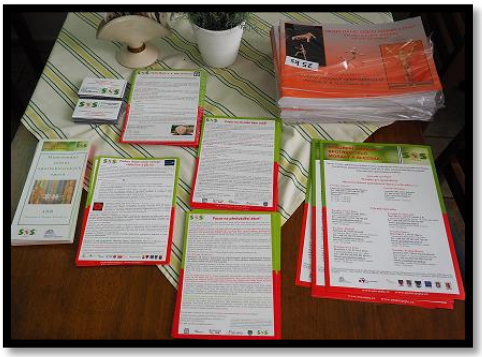

Obr. č. 4 – Podrobné materiály s kontakty na příslušné pobočky a pracovníky Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s., foto: Ing. Kateřina Polínková (9. 6. 2020)

Činnost pobočky KPHMO, z. s. v Havířově

Koronavirová epidemie, a v souvislosti s ní od 13. 3. 2020 vyhlášený nouzový stav, který se protáhl až do konce května 2020, významně ovlivnil činnost naší pobočky. Zejména zákaz pořádání hromadných akcí. Museli jsme zrušit připravenou besedu dne 20. 4. 2020 MUDr. Bohdana Kubíčka. V květnu po dohodě s vedením společnosti Mölnlycke se vzhledem k vysoce sterilnímu prostředí, nemohla uskutečnit dlouhodobě připravovaná exkurze do tohoto závodu v areálu bývalého Dolu Dukla. Předběžně jsme se dohodli o jejím přeložení na říjen letošního roku a to jen tehdy, pokud to situace s koronavirem umožní.

Obdobně se nemohli scházet ani výbor a ani pobočky, udržovali jsme pouze e-mailovou korespondenci. Rozhodli jsme, že v této situaci je potřebné informovat členy pobočky. Proto jsme všem posílali informace o současném stavu a omezení klubové činnosti, rovněž prostřednictvím elektronické pošty, a to 8. 4., 2. 5. a 2. 6. 2020. První společné jednání výboru se uskutečnilo po částečném rozvolnění opatření nouzového stavu 18. 5. 2020 v blízké restauraci u Kulturního domu Petra Bezruče, kde máme místnost pro jednání výboru, protože kulturní dům byl ještě pro veřejnost uzavřen (viz obr. č. 1). Další výbor se uskutečnil 1. 6. 2020 již na tradičním místě v KDPB a největší pozornost jsme věnovali první přednášce po uvolnění nouzového stavu, která se uskutečnila 8. 6. 2020. S vedením KDPB jsme museli vyřešit vše potřebné z pohledu bezpečnosti, aby se přednáška mohla uskutečnit. Důležité také bylo informovat členy pobočky, že plánovaná beseda se již za splnění některých podmínek, může uskutečnit. Opět jsme využili současné možnosti elektronické komunikace, v tomto případě e-mailu. Výsledkem byla velmi dobrá účast, konkrétně 42 členů a 5 hostů z řad občanů. Přítomna byla i předsedkyně Redakční rady našeho Hornického zpravodaje Ing. Kateřina Polínková, která v úvodu seznámila přítomné s problematikou vydávání HZ a o akcích KPHMO, z. s. pro nejbližší období. Samotná přednáška člena naší pobočky Osvalda Wytrzense pod názvem „I v dolech je potřeba vidět“ (viz obr. č. 2 a 3), byla doprovázená obsáhlou elektronickou prezentací, ale rovněž i velkým počtem historických lamp, kahanů a moderních svítidel z bohaté sbírky přednášejícího. Svou pestrostí artefaktů a znalostmi z historie svícení v dolech, byla přednáška velmi zajímavá. Bylo to navíc ryze hornické téma. Je to současně i inspirací pro přípravu dalších besed a přednášek, že mezi našimi členy jsou odborníci v různých oborech činnosti lidí, nejen hornických, kteří jsou schopni připravit vysoce fundované a zajímavé přednášky. Nebojme se využívat tzv. „vlastní zdroje“.

Co koronavirus rovněž významně ovlivnil, byl letošní pietní akt k 59. výročí tragické události na Dole Dukla v roce 1961, který se měl uskutečnit 7. 7. 2020 (viz obr. č. 4 a 5). Vše bylo připraveno, ale 29. 6. 2020

vedení města Havířova (hlavní organizátor) rozhodlo o jeho zrušení z důvodu trvání zpřísněných opatření, platných od 1. 7. 2020 v okresech Karviná a Frýdek-Místek, proti šíření COVID-19. Dále rozhodlo, že pietní akt se uskuteční bez účasti veřejnosti, pouze za účasti vedení města. Museli jsme na tuto situaci reagovat, a tak výbor rozhodl, že o tomto rozhodnutí musíme informovat naše členy, ale současně, že v omezeném počtu uskutečníme samostatný pietní akt položením kytic k památníku zahynulých horníků po položení kytic zástupců vedení Havířova. Tak jsme také učinili za účasti cca 30 účastníků. Kytice k památníku položili zástupci hlavního výboru KPHMO, z. s., členové pobočky Havířov, Koordinačního výboru klubů hornických důchodců GŘ OKD, Klubu důchodců Dolu Dukla, ale také bývalí zaměstnanci Dolu Dukla i občané. I když se nám rozhodnutí vedení města nelíbilo, protože při splnění v té době platných nařízení či omezení, se pietní akt v původním rozsahu mohl uskutečnit, museli jsme toto rozhodnutí respektovat. Musíme jen doufat, že situace v příštím roce se vrátí do normálních podmínek a budeme moci připravit a uskutečnit důstojný pietní akt k 60. výročí této tragédie.

Potkala nás i smutná zpráva, že 26. června 2020 ve věku 86 let zemřela členka naší pobočky paní Blažena Stodůlková (viz obr. č. 6). Nebyla dlouholetou členkou klubu, ale patřila k zodpovědným a aktivním členům, a pokud ji to zdraví dovolilo, pravidelně se účastnila všech akcí naší pobočky. Při posledním rozloučení 3. 7. 2020 za účasti i našich členů, se za KPHMO, z. s. rozloučil Jaroslav Čihař. Ve své smuteční řeči mimo jiné uvedl:

„**Děkujeme v této chvíli za vše, co bylo naší Blaženkou vykonáno, za všechny hodnoty práce, které vytvořila. Loučíme se s ní a klaníme se její památce. Jménem všech členů Klubu přátel hornického muzea Ostrava, z. s. se loučíme hornickým pozdravem Zdař Bůh“!**

Ing. Eduard Heczko

Obr. č. 1 – Výbor havířovské pobočky KPHMO, z. s., foto: Silvestr Greguš (18. 5. 2020)

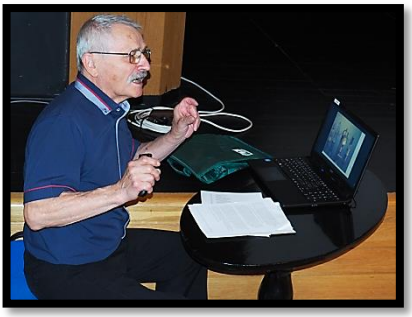

Obr. č. 2 a 3 – Přednáška Osvalda Wytrzense v Loutkovém sále KDPB v Havířově, foto: Ing. Kateřina Polínková (8. 6. 2020)

Obr. č. 4 – Pietní akt na Dole Dukla se členy havířovské pobočky KPHMO, z. s., v popředí Jaroslav Čihař a Ing. Eduard Heczko, foto: převzato z webu oficiálních stránek Statutárního města Havířov (7. 7. 2020)

Obr. č. 5 – Památník obětem důlního neštěstí na bývalém Dole Dukla, které se stalo 7. 7. 1961 a tragicky zde zemřelo 108 havířů při výkonu hornického povolání, foto: převzato z oficiálních stánek Statutárního města Havířov (7. 7. 2020)

Očím ses ztratila,
ale v srdcích zůstaneš navždy

V tichém zármutku oznamujeme příbuzným,
přátelům a známým, že nás navždy opustila
naše drahá maminka, babička, tchýně,
sestřenice a teta

Blažena Stodůlková

Zemřela 26. června 2020 ve věku 86 let

S naší drahou zesnulou se rozloučíme
v pátek 3. července 2020 v 15.00 hodin
ve smuteční obřadní síni v Těrlicku

S láskou a vděčností

děti Marcela a Pavel
s rodinami

Děkujeme všem, kteří tichou vzpomínkou uctí její památku

Obr. č. 6 – Fotografie parte paní Blaženy Stodůlkové, členky havířovské pobočky KPHMO, z. s., foto: Ing. Eduard Heczko (27. 6. 2020)

Činnost pobočky KPHMO, z. s. v Karviné

Dne 5. 5 2020 jsme se navždy rozloučili s Josefem Szelongem, jedním ze zakládajících členů Klubu přátel hornického muzea Ostrava, z. s. pobočka Karviná.

Opustil nás ve věku 75 let po delší těžké nemoci.

Za své 15-ti leté působení v pobočce se zúčastňoval všech besed, zájezdů a dalších hornických akcí. Zvlášť se aktivně zapojoval do diskuzí, které vždy obohacoval bohatými zkušenostmi z dlouholeté hornické praxe na karvinském Dole Gabriela.

Čest jeho památce!

My jako členové KPHMO, z. s., pobočka Karviná mu na poslední cestu můžeme dát to jediné a to poslední „**Zdař Bůh“**.

Děkujeme za vykonanou práci a loučíme se s Tebou, náš hornický kamaráde, milý Josefe!

Ing. Stanislav Kuba

Z HISTORIE REVÍRU

GENEREL OKR – VZNIK A VÝZNAM
Část 4 – Skupinový důl Karviná – západ

V minulé části jsme si rozebrali Skupinový důl Karviná – východ. V dnešní části se seznámíme se Skupinovým dolem Karviná – západ, tak jak jej navrhly Báňské projekty v Ostravě v Generelu OKR z roku 1983.

Skupinový důl Karviná – západ měl vzniknout postupným sloučením koncernových podniků President Gottwald, Antonín Zápotocký, Dukla a Julius Fučík (viz obr. č. 1). Demarkační plocha měla být 71,36 km^2 včetně 29,5 ha v přidatném poli Doubrava, 14,37 km^2 v poli bývalého závodu Václav, kde byly zásoby odepsány, 1,86 km^2 z pole 9. květen a 2,42 km^2 jižně od poruchy Dora z Dolu 1. Máj. Celá oblast na západ od antiklinály orlovské vrásy pod úrovní -660 m měla být zařazena do průzkumných polí.

Efektivní karbonské plochy do hloubky ubývalo. V úrovni -1050 m byla jen 26,470 km^2.

Spojení lokalit mělo proběhnout postupně, nejprve v letech 1997 – 1998 měl převézt Důl President Gottwald těžbu na Důl Dukla a cílového stavu se mělo dosáhnout na úrovni -875 m, kde jediným těžebním centrem měl být Důl Antonín Zápotocký. Důl Julius Fučík měl ukončit dobývací práce po úroveň -660 m po roce 2000.

Celkem měl mít skupinový důl 5 – 7 větrních oblastí. Po ukončení provozu na Dole Julius Fučík jen 3. Za období 8. – 20. pětiletky (1985 – 2050) se neměla hloubit žádná nová jáma. Celková metráž prohlubovaných jam měla být 4 134 m. Nejkritičtější z hlediska svislé dopravy byla situace v lokalitě Zápotocký. Zde měla být původní výdušná jáma č. 1 (průměr 4 m, původně vyhloubená pod úroveň 6. patra na kótu -152 m) prohloubena na kótu -1 160 m a rozšířena na průměr 8,5 m. Vybavena měla být dvěma klecovými těžními zařízeními. Jedním jednočinným s dvouetážovou velkoprostorovou klecí s užitečným zatížením 16 tun a druhým dvojčinným se čtyřetážovými klecemi. Těžní stroje 4K 5016 měli být umístěny do hlavy železobetonové těžní věže. Vzhledem k nedostatku místa na povrchu, měla být jáma vybavena pouze zkráceným vozíkovým oběhem. Sloužit měla především pro dopravu materiálu a lidí a z hlediska větrání měla být jámou vtažnou.

Těžní jáma č. 2 vyhloubená na kótu -560 m neměla být prohlubována. Jáma měla být vybavena dvěma klecovými těžními zařízeními a z hlediska větrání měla být jámou výdušnou společně s nově vyhloubenou skipovou jámou č. 6. Vtažná jáma č. 5 měla být po roce 1993 zlikvidována.

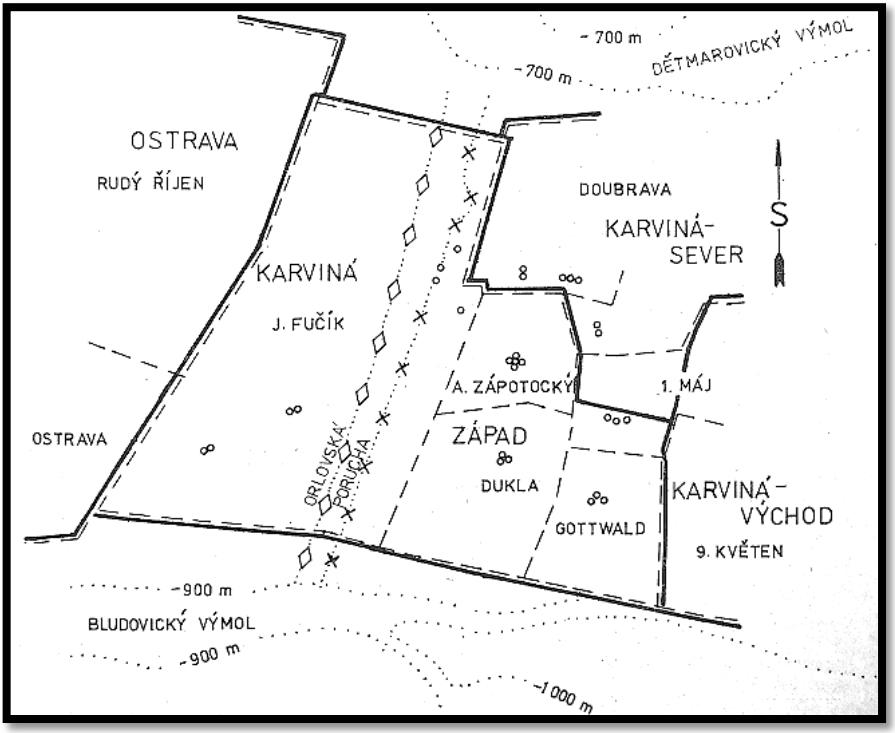

Obr. č. 1 – Skupinový důl Karviná – západ

Základními otvírkovými díly měly být otvírkové překopy Dukla – Gottwald na úrovni -670 m od roku 1994, Zápotocký – Fučík na úrovni -660/645 m od roku 1991 a Gottwald – Dukla – Zápotocký od roku 2002. Otvírka na společném patře -875 m (viz obr. č. 2) zhruba respektuje systém otvírky na vyšších horizontech -645/670 m.

Celkem mělo být vyraženo 217 820 m překopů, 14 020 m investičních chodeb, 38 126 m ochozů a jiných otvírkových děl, 55 zásobníků, 8 261 m šibíků a 65 širokoprofilových vrtů.

Příprava měla být ovlivněna přechodem dobývání do ostravského souvrství, které ale mělo na jednotlivých lokalitách probíhat v různém časovém období. Společné patro -875 m mělo být již určeno k dobývání jen ostravského souvrství. Těžba z karvinského souvrství měla doznívat. Na lokalitě Zápotocký do roku 2020 z úrovně -560 m, lokalita Dukla do roku 1998 a lokalita Gottwald do roku 1992.

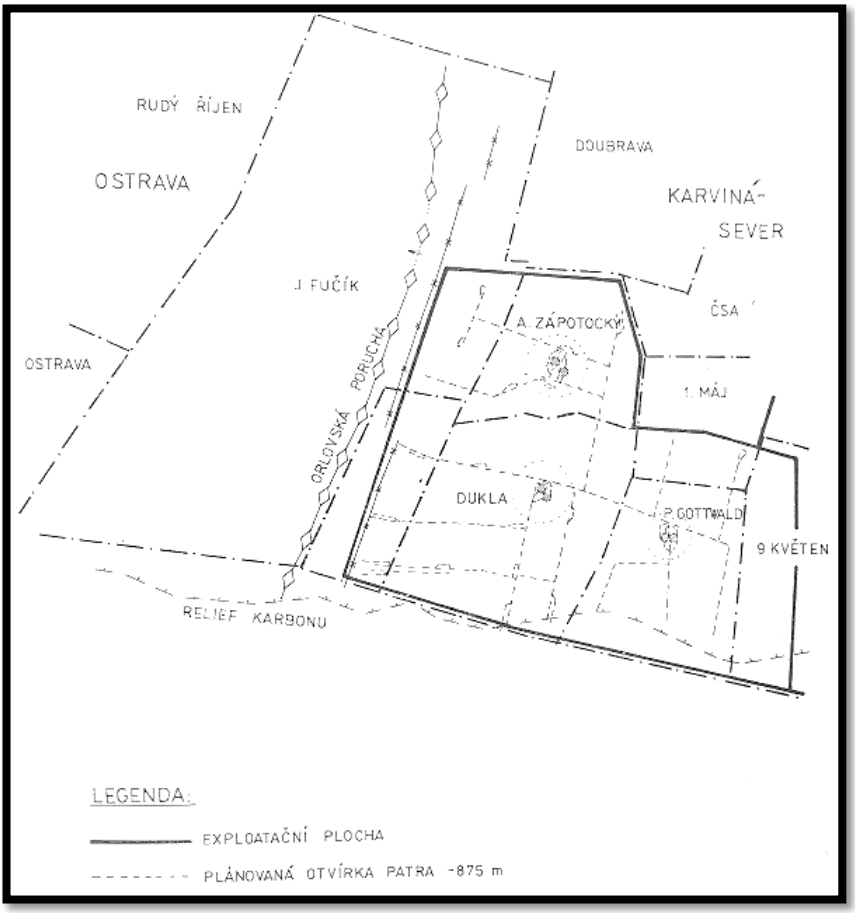

Obr. č. 2 – Otvírka na patře -875 m

V dobývání mělo převládat směrné stěnování na řízený zával či základku. V Karvinských slojích se mělo dobývat pokud možno na plnou mocnost do 4,5 m. Sloje nad 4,5 m se měly dobývat lávkováním s použitím foukané základky zpravidla v horní lávce. Na základku se mělo dobývat 35% těžby a uvažovalo se s třemi druhy základky:

- foukaná pro karvinské sloje,
- sypaná v šikmém a strmém uložení v poli Fučík,
- zakládání žeber podél tříd prakticky jen pro dobývání slojí ostravského souvrství.

K významnějšímu dobývání ochranných pilířů jam mělo dojít pouze v případě nepříznivého geologického průzkumu v úrovni -875 m.

Horizontální doprava v dole byla v rámci lokalit značně různorodá. Jednotlivé podniky měly různé rozchody kolejí. Doly Dukla a Gottwald měly 550 mm, Fučík 480 mm, Zápotocký postupně přecházel z rozchodu 450 mm na rozchod 600 mm. Společné patro -875 m mělo mít rozchod 600 mm. Na lokalitě Zápotocký byla v provozu vzduchová a dieselová lokomotivní trakce. Na Dole Fučík a Dukla jen dieselová a na Dole Gottwald jen vzduchová. Doly Dukla a Gottwald jako jediné dva doly OKR provozovaly hlavní patrovou dopravu pásovou. Průměrná dopravní vzdálenost měla být 3,8 km, maximální potom 6,5 km.

Pro zajištění odtěžení uhlí měla být postupně těžba převáděna na skipové těžní zařízení výdušné jámy č. 6 lokality Zápotocký a těžní zařízení výdušné jámy č. 3 na lokalitě Dukla. V 13. pětiletce (2011 – 2015) měla být veškerá těžba uhlí ze společného patra -875 m soustředěna na skipové těžní zařízení výdušné jámy č. 6 v lokalitě Zápotocký. Těžba uhlí v lokalitě Fučík měla být nadále soustředěna na skipové těžní zařízení ve výdušné jámě č. 3 v závodě Pokrok. Těžba kamene měla být postupně koncentrována na skipové těžní zařízení výdušné jámy PG 4 v lokalitě Gottwald.

Základka měla být dopravována stávajícím zařízením na lokalitách Dukla, Gottwald a Fučík. Na lokalitě Zápotocký měla být základka spouštěna skipovým těžním zařízením ve výdušné jámě č. 6.

Úprava uhlí se měla provádět na lokalitě Dukla, Zápotocký a Fučík. Úpravna Dukly po rekonstrukci v 9. pětiletce (1991 – 1995) na výkon 600 $t.h^{-1}$ měla převzít i těžbu z lokality Gottwald a to od roku 1997. Postupně měla být ale úprava uhlí centralizována na lokalitu Zápotocký a to od roku 2017 na rekonstruovanou úpravnu s projektovanou kapacitou 14 000 tun/14 hod. Při překročení této kapacity se měla část těžby upravovat na úpravně Darkov.

Celý skupinový důl měl být zajištěn opravárenskou kapacitou s centrálními dílnami v lokalitě Dukla, dimenzováním rozvoden a přívodů elektrické energie, patřičným zásobováním vodou a taktéž i vytápěním z centrálního zásobování teplem z elektrárny Dětmarovice.

Těžba Skupinového dolu Karviná – západ měla postupně výrazně klesat z 5 388 000 tun v 8. pětiletce (1986 – 1990) na 1 550 000 tun od 15. pětiletky (2021 – 2025) do 20. pětiletky (2046 – 2050) což měl být největší pokles v karvinské oblasti OKR. Charakteristickým rysem Skupinového dolu Karviná – západ byl přechod od dobývání karvinských slojí do slojí ostravských, přitom bylo nutno projít bezeslojnou partii mezi oběma souvrstvími, takže zde měl nastat rychlý postup do hloubky. Tato skutečnost se měla negativně projevit v technických a ekonomických parametrech. (viz obr. č. 3).

Léta:	1986 - 1990	1991 - 1995	2006 - 2010	2021 - 2025	2046 - 2050
Roční těžba (tun):	5 390 000	4 760 000	3 440 000	1 550 000	1 050 000
Počet pracovníků (osob):	15 006	14 825	11 179	9 915	7 486
Důlní výkon (t/sm):	2,88	2,547	2,47	1,2	1,2
Celkové investiční náklady (Kčs):	2 100 000 000	2 162 000 000	1 282 000 000	739 000 000	185 000 000

Obr č. 3 – Vybrané TH ukazatele pro Skupinový důl Karviná – západ

Během následujících let a zejména po roce 1985 se ovšem zásadně změnil ekonomický náhled na národní hospodářství, kde byl omezen přísun investičních prostředků na období 1990 – 2005, což mělo negativní dopad na realizaci důlní i povrchové výstavby dle Generelu OKR. Zvláště nepříznivě to ovlivnilo budoucí výstavbu skupinových dolů, realizaci úpravárenského programu, sociální program, modernizaci strojírenské základny atp. Bylo nutno počítat s periodickými aktualizacemi podle momentální situace v národním hospodářství.

V roce 1986 – 1987 byla odbornými útvary GŘ OKD (Generální ředitelství Ostravsko-karvinských dolů) ve spolupráci s OKR – RPO, k. p. (Rozvoj a projektování = Báňské projekty) upřesněna prognóza dlouhodobého vývoje důlního subsystému do roku 2010. Na podkladě upřesněných realizačních výstupů Generelu OKR zpracoval OKR – RPO tzv. Rozvojové studie skupinových dolů. Cílem řešení těchto studií bylo odvodit z prognózy Generelu koncepci reálného vývoje tehdejších dolů včetně výstavby dolu Frenštát v souladu se schválenou variantou koncepce rozvoje OKR do roku 2000, kterou zpracovalo GŘ OKD v březnu 1985 na upřesněné objemy revírních těžeb a investiční limity. Rozvojové studie skupinových dolů OKR – RPO, k. p. řešil vždy v několika variantách, které expedoval na přelomu let 1986 – 1987. Pro SD Karviná – sever, Karviná – západ a Ostrava po třech variantách.

V přijaté variantě ovšem došlo k zásadní změně v pojetí těžebního a úpravárenského centra. Centrálním těžebním a úpravárenským centrem se měla stát lokalita Dukla ve stejném časovém pojetí jako v původním návrhu včetně společného patra -875 m. Kapacita odtěžení:

- uhlí max. 9 000 tun/den surové těžby,
- kamene max. 300 tun/den z patra -875 m,
- kapacita úpravny 8 400 tun/den (po rekonstrukci po roce 2000).

Lokalita Fučík měla zůstat nadále samostatnou těžební jednotkou do vyrubání zásob po úroveň -660 m včetně vydobytí ochranného pilíře jam Ludvík a Pokrok. Případné prodloužení těžby v lokalitě Fučík předpokládalo přerozdělení části zásob ostravského souvrství ze sousedních dolů.

Měrné investiční zatížení odpovídalo věcným potřebám patrové otvírky na Dolech Antonín Zápotocký, President Gottwald, Dukla a Julius Fučík včetně přidatných polí Zápotocký a Doubrava. V případě zhodnocení

Skupinového dolu Karviná – východ a Karviná – západ společnými ukazateli, mohl být investiční rozvoj obou Skupinových dolů označen jako efektivní s výhradou k výraznému poklesu celkových výnosů a růstu ztráty na 1 t ROTP (Roční odbytová těžba podniková).

Použitá literatura:
OKD koncern GŘ Ostrava, Generel OKR, svazek 2.2 Skupinový Důl Karviná západ, Díl 1
OKD koncern GŘ Ostrava, Generel OKR, svazek 2.2 Skupinový Důl Karviná západ, Díl 2
OKD koncern Ostrava GŘ, kolektiv autorů: Technická ročenka OKR 1987 (1988)
OKD koncern Ostrava GŘ, kolektiv autorů: Technická ročenka OKR 1988 (1989)

Pozn. autora: pro laickou veřejnost uvádím, že veškeré hloubky jsou v absolutním vyjádření bez převodu do relativní hodnoty z toho důvodu, že nadmořská výška jednotlivých lokalit je rozdílná. V případně zájmu o relativní hodnotu hloubky je nutno si vyhledat příslušnou nadmořskou výšku té které lokality např. v mapách a tuto připočíst.

Pokračování v příštím čísle HZ č. IV/2020 – Skupinový důl Karviná – sever.

Petr Kubinský

ŠVÉFL

Těm, kteří se někdy účastnili nebo se pravidelně zúčastňují tradičních hornických akcí zvaných šachťáky a Skoky přes kůži je jasné, že švéfl je nevážné pojednání o věcech vážných nebo vážné pojednání o věcech nevážných. Toto pojednání je pak prezentováno sessi na hornických akcích. Tento švéfl byl přednesen na sessi jednoho ze šachťáků v průběhu letního semestru naší Alma mater HGF VŠB-TUO.

V jednom z minulých švéflů jsem přiblížil, jak si jeden slavný semestr roztříštil hnát. Považuji za potřebné osvětlit, co a jaké události se staly dále ve švéflu (opět se jedná o nevážné téma), který jsem nazval:

„Jak jeden slavný semestr prospíval v lázních“

Lázně se jmenovali Bohdaneč, což bylo slavným semestrem pochopeno jako jinotaj „boh dá než“ vypiji zásoby fernetu, přijde další dodávka primářem a také majitelem lázní zde byl MUDr. Rauš Božkovský. Je faktem, že primář zprvu pochyboval o správnosti semestrovi diagnózy zvláště, když semestr v pravidelných intervalech otevíral okno a zvolal: – *volám 800 122 012*, načež se otevřelo okno vedlejší a ozvalo se: – *zde 800 553 553*, znám lepší cestu vole. To vše bylo

jenom hledání nejkratší cesty do nejbližší útulné nory (neboli hospůdky). Primář také pojal jasnozřivé podezření, že semestr, vzhledem k lesklým rukávům, trpí silnou rýmou.

A tak se stalo, že semestr vybaven suspenzorem, jako ochranou před ptačí chřipkou, se do avizované nory v areálu lázní vydal. Primář vše bedlivým okem sledoval, správně odhalil v semestrovi obstojně vyvinutého alkoholika a rozhodl se, že je třeba ho napravit příkladem. Ano, nejprve si primář nesmí dát žádnou mast, ale pak si uvědomil, že si dá s ním pár mastí (neboli piv), které budeme postupně snižovat. A tak se s ním pohodově seznámil v místní noře „U visícího žaludu“. Už první „agitačka“ ale semestr a nijak nenadchla a tak řekl primáři, že nedůvěřuje velbloudům a všem, kdo dokáže týden nepít. Uvědomte si, pokračoval, že já například nikdy nesnídám na lačno, tedy bez podkladu, samozřejmě, pokud najdu vývrtku. I tak si ale začali posléze tykat, nalézajíce společné zájmy, např., že se občas rádi myjí ve vaně, nebo názor, že zlý člověk poslaný do análu způsobí hemoroidy. Také zjistili, že nepotřebují Hand and Shoulders na hlavu, takže ho pijí a nemají lupy úplně nikde ani žádné ochlupení. Primář také zjistil a osvětlil semestrovi jeho psychosomatický jev, že když vidí židli postavenou u celůvky masti (neboli půl litr piva), uvědomí si, že ho bolí nohy.

Po páté celůvce a třech fernetech nabrala diskusní témata spád. Mluvili o životě i politice a semestr mínil, že nechce modré ptáky, protože má ve stejné barvě svého a že život je jak malé dítě – nikdy nevíš, kdy se posere a že někteří politici jsou jak dvě nuly, což neznamená vždy jen toaletu, ale také hajzly.

Primář mínil – tak s tím něco dělej – semestr oponoval – otevřu hubu a vrchní protéza mi spadne – no a nažer se pak – a objednali další láhev s heslem: „nuncest bibendum“ (pijme a hodujme). Semestr se sice svěřil, že kdysi začínal z ničeho a většinu z toho pořád má, což primář řešil mávnutím ruky řka – já mám lázně a upadl na stůl.

Témat od toho dne bylo hodně, a tak dodávka s fernetem i pivovarští koně zvýšili rychlost pendlování.

A tak tito dva přátelé zjistili, že léky je třeba brát 15 minut před první štamprlí, že krátkozraký gynekolog a pes mají mokré nosy, že mnoho ostrovů je souostroví a mnoho žen je soužení, že amatéři postavili archu a profesionálové Titanik, že tomu kdo má cukrovku a AIDS se říká ve slangu „diapozitiv“. Svěřili se také jeden druhému, že jejich koule nic nedělají, ale jsou stále citlivé, z čehož udělali závěr, že tomu, kdo nic nedělá, je třeba nakopat do koulí a také se shodli na tom, že je lepší mířit ke hvězdám a netrefit se, než mířit na kopku hnoje a trefit se. Dost se nasmáli také vtipu – přijde kostlivec do baru a říká – pivo a hadr.

Je faktem, že se posléze stávali s primářem rozverní a při plácání u servírek je žádali o jejich íčo, semestr také sdělil servírkám, že je odborníkem přes vaginální akupresuru, ale akupunkturu odmítá, neb nemá již dobré nářadí na píchání. Námitky servírek, že všichni chlapi jsou stejní a myslí jen na jedno, odmítaly tvrzením, že kdyby byly slušné, tak všechny chlapy je neznají.

Ano, primář i semestr prožívali hezké časy až na chvíle, kdy se dostavoval primářův správce majetku, aby mu sdělil, jakou část lázní už prochlastal (což považovali za ošklivý termín) a kolik ho ještě k prochlastání zbývá. Primář mu řekl, že jsou to ošklivé zprávy a ošklivý je i on, že by ho ani kanibalové nevzali do tomboly.

A tak netrvalo dlouho a byly všechny léčebné domy směněny za blahoslavený fernet a pivní mast, a také lázně se přejmenovaly z důvodů známým jen těm dvěma na „Prdlačkovi bezvodé lázně“.

Stalo se také, že zájemci o koupi lázní, což byli slovenští „Svedkovia liehovovi“, raději uvažovali o koupi mlékárny Kunín.

Závěrem lze říci, že tyto s radostí prochlastané lázně jsou od té doby radostným mementem všech upřímných ctitelů slavného semestra a primáře, který se od něho mnohému naučil.

Švéfl ex.

Emeritní Slavné vysoké a neomylné prezidium (SVNP)
Ing. Otakar Krajník, CSc.

USKUTEČNĚNÉ AKCE V ČERVNU A ČERVENCI 2020

Svatá mše při svátku sv. Prokopa

Dne 2. 7. 2020 se konala velmi krásná svatá mše sv. Prokopa (svatá mše je znovu obnovená od roku 2013). Mše se konala od 18:00 hod v katedrále Božského Spasitele v Moravské Ostravě (celorepublikově se svátek sv. Prokopa slaví 4. 7. 2020 dle Liturgického kalendáře). Zúčastnilo se jí "pouze" 19 krojovaných (viz obr. č. 1) ze dvou hornických spolků – Klubu přátel hornického muzea Ostrava, z. s. a Spolku krojovaných horníků při obci Stonava (měli zde i devítiletou krojovanou hornickou slečnu Emičku, kterou doprovázeli krojovaní prarodiče Bíbovi).

Mši sloužil Mons. Jan Plaček a měl půvabnou řeč a velmi si chválil hornické povolání, vyzdvihoval je a hlavně značně oceňoval "černé zlato".

Katedrálou zněly nádherné varhany, které kromě žalmů, hrály také perly klasické hudby Johanna Pachelbela Kánon D Dur a Johanna Sebastiana Bacha – Air. Včetně sloužících se mše zúčastnilo 56 osob.

Obr. č. 1 – Společná fotografie před katedrálou Božského Spasitele všech zúčastněných krojovaných, foto: Mgr. Sylvie Barčíková (2. 7. 2020)

Během konání bohoslužby byly přítomné relikvie sv. Prokopa. Krojovaní účastnicí byli vyzváni Mons. Janem Plačkem, aby si relikvii přišli prohlédnout a poklonili se u ní (viz obr. č. 2).

Po skončení mše byli zejména krojovaní pozvaní do farního domu k drobnému občerstvení a popovídání si. Bohužel smutnou realitou je, že se nás schází čím dál tím méně!

Velké poděkování patří Mons. Janu Plačkovi a Ing. Zdeňkovi Porubovi, kteří tuto akci znovu obnovili a taktéž zorganizovali.

Obr. č. 2 – Krojovaní účastníci mše svaté si prohlíželi relikvie sv. Prokopa a poklonili se u ní, foto: Ing. Kateřina Polínková (2. 7. 2020)

Stručné informace o katedrále, které jsem se dozvěděla od Mons. Jana Plačka, od Ing. Zdeňka Poruby a komentované prohlídky, které jsem se zúčastnila od 17:00 hod před začátkem svaté mše (viz obr. č. 3).

Katedrála vznikla v letech 1883 – 1889 jako stavba nového farního chrámu, který měl nahradit prostorově nevyhovující kostel sv. Václava. Stavba probíhala podle plánů architekta Gustava Meretty, po jeho smrti v roce 1888 převzal dokončení stavby významný vídeňský architekt Max Ferstel. Měl na starosti také vnitřní a vnější sochařskou výzdobu. Změny interiéru kostela po druhé světové válce provedl pražský architekt J. Čermák. Do roku 1996 je chrám Božského Spasitele katedrálou ostravsko-opavského biskupa. V katedrále se nachází oltář sv. Prokopa – sv. Prokop byl prvním opatem benediktinského kláštera na Sázavě, v kterém se sloužily slovanské bohoslužby. Dodnes je uctívám jako jeden z českých zemských patronů. V roce 1588 byly Prokopovy ostatky uloženy v kostele Všech svatých na Pražském hradě. Jeho hlavním individuálním atributem je spoutaný ďábel, kterého má u nohou sv. Prokop, je tedy patronem Čech, horníků, hutníků, zemědělců a vinařů. Nad oltářem sv. Hedviky se nachází obraz svaté Barbory (patronky horníků) z roku 1888 od pražského malíře Josefa Pavlíka a dva obrazy orodujících horníků. Obrazy jsou darem horníků z Dolu Hlubina v Ostravě-Vítkovicích. Katedrála je otevřena pro veřejnost v těchto termínech: úterý – sobota (8:15 – 12:15 a 13:15 – 17:15 hodin), neděle (13:00 – 18:00). Katedrála je druhá největší na Moravě po katedrále na Velehradě, dovnitř se vejde až 4000 lidí. Celková délka činí 68 metrů. Nad katedrálou se tyčí dvě symetrické věže vysoké 67 metrů. Můžete si katedrálu projít s tištěným průvodcem či se doptat u informačního stánku sloužící obsluhy. Taktéž si zde můžete zakoupit drobné propagační materiály.

Obr č. 3 – Katedrála Božského Spasitele v Moravské Ostravě, foceno z pohledu od farního domu, foto: Ing. Kateřina Polínková (5. 11. 2019)

Patrona hornictví sv. Prokopa uctívají také příbramští havíři. V neděli 5. 7. 2020 se uskutečnila již 31. Prokopská pouť v Příbrami. Bohužel ta letošní byla v komornějším duchu, bez stánků s občerstvením a pouťových atrakcí, z důvodu koronavirové pandemie. Organizátoři chtěli zabezpečit bezproblémovou akci. Můžete si prohlédnout reportáž, kterou najdete na FB Zprávy z Příbrami.

Ing. Kateřina Polínková

Slavnostní otevření Flascharova dolu v Odrách

Ve čtvrtek 9. 7. 2020 byl velmi slavnostní den, jelikož se v Odrách patřící do oblasti Nízkého Jeseníku otvíralo nové hornické muzeum s názvem FLASCHARŮV DŮL (viz obr. č. 1). Na 10:00 hod se sjeli předem pozvaní hosté, podporovatelé, investoři, ale také starostové, náměstci, členové různých spolků, pedagogové z VŠB-TUO a OU, tisk, televize, hlavně organizátoři a tvůrci celé akce. Odhadem zde bylo asi 150 hostů, pracovníků a organizátorů. Za náš klub se akce zúčastnili: Ing. Petr Rojíček (emeritní předseda klubu) a Ing. Kateřina Polínková (Předsedkyně redakční rady Hornického zpravodaje, viz obr. č. 2).

Obr. č. 1 – Slavnostní otevření Flascharova dolu významnými hosty společně s panem starostou Oder Ing. Liborem Helisem, foto: Ing. Kateřina Polínková (9. 7. 2020)

Celou akci vedla a zahajovala paní Mgr. Alena Zemanová (od roku 2019 je také členkou KPHMO, z. s.), která pracuje v Městském informačním centru Ondry v pozici Odboru kultury a školství. Své úvodní slova a zdravice mělo několik hostů, zejména pan starosta Oder – Ing. Libor Helis. Místní pan farář měl

taktéž velmi krásnou řeč a hlavně vysvětil sochu svaté Barbory. Připomněl všem účastníkům, kdo byla Barbora, co se jí stalo a proč si ji právě vybrali havíři jako svoji patronku. Samozřejmě byl zde přítomen již velmi známý a hlavně světový unikátní hudební nástroj – BŘIDLOFON neboli BŘIDLOHRA, jedná se o xylofon. Tři učitelé ze Základní umělecké školy z Oder se představili třemi skladbami ve třech vstupech. Musím uznat, že břidlohra má velmi unikátní zvuk!

Pozvaní hosté měli možnost navštívit důl se zkušenými mladými průvodci (viz obr. č. 3). Organizátoři měli pro každého účastníka připravenou přilbu se svítilnou, popřípadě si mohli zapůjčit dlouhé zelené pláštěnky a holínky. Toho využili zejména krojovaní účastníci akce. Nakonec bylo celkem 5 prohlídek po 15 osobách. Členové tisku a televize si dělali individuální záběry a různě do dolu vcházeli a vycházeli, aby zachytili, co nejlepší záběr bez účastníků akce.

Obr. č. 2 – Ing. Petr Rojíček, Ing. Kateřina Polínková a Bc. Karol Šmehil při slavnostním otevřením Flascharova dolu, foto: Lumír Moučka (9. 7. 2020)

Bylo také připraveno unikátní občerstvení v podobě dortu a chleba, které byly vyrobeny v podobě znaku projektu Krajina břidlice. Pracovnice Městského úřadu Oder chléb rozkrájely a mazaly jej velmi chutnou pomazánkou. Tato chuťovka byla až nakažlivě dobrá, dodalo více strávníků hned při prvním soustu. Taktéž bylo připraveno bohaté "rautové" občerstvení včetně nealko nápojů. Pro účastníky akce byly připraveny propagační materiály s logem Krajiny břidlice a Flascharova dolu. Byl tu opravdu velký výběru unikátních upomínkových předmětů (viz obr. č. 4). Pokusím se vypsat vše, co se dalo odvést domů na památku: pohlednice, magnetky, propisky, bloky, tunelové šátky na krk, kožené pásky na ruku či na krk, nástěnný kalendář formátu A3 pro rok 2021, letáčky, brožurky, mapy, reflexní pásky a hlavně velmi cenná publikace o samotném dole a městu Odry. Samozřejmostí bylo, že všechny tyto propagační materiály nesly nápis dolu a loga Krajiny břidlice. Na své si určitě přišel nejeden účastník. Na stole, kde byly vystaveny propagační materiály, bylo k vidění 5 starobylých hornických kahanů a lamp. Jediné, co mi zde chybělo, že zde nezazněla Hornická hymna: "HORNICKÝ STAV" a že se zde nezdravilo našim slavným hornickým "ZDAŘ BŮH" a velmi slabá účast krojovaných účastníků – pouze v počtu 6! Chápu, že se

jedná o terénní lokalitu v lese, ale i tak to byl slavnostní hornický akt, při kterém by se měly nosit slavnostní kroje neboli kytle.

O následujícím víkendu 11. a 12. 7. 2020 byl slavnostně zpřístupněn důl také široké veřejnosti. Byl připraven bohatý program, včetně prohlídek dolů s průvodci a to zcela zdarma. Bohužel nepřálo počasí a prakticky celou sobotu propršelo vydatným deštěm. V neděli to již bylo lepší, i tak si řada návštěvníků našla do Oder na Flascharův důl svoji cestu.

Obr. č. 3 – Komentovaná prohlídka Flascharova dolu, foto: Ing. Kateřina Polínková (9. 7. 2020)

Neváhejte a navštivte tuto krásnou hornickou lokalitu, kde se v 19. století těžila břidlice jako hodnotná nerostná surovina, která se zejména používala jako střešní krytina. Na břidlicové tabulky se psávalo ve škole, též se z břidlice vyráběly gramofonové desky. V dnešní době se jedná o velmi luxusní materiál, který se taktéž používá jako střešní krytina, či v podobě obkladů domů, na dlažbu apod. Taktéž se z břidlice vyrábí různé dekorativní předměty do domácnosti nebo do kuchyně a další.

Obr. č. 4 – Propagační a upomínkové předměty s logem Flascharova dolu a Krajiny břidlice, foto: Ing. Kateřina Polínková (9. 7. 2020)

Sortiment z břidlice se stále rozšiřuje a vymýšlí se nové designové produkty. Některé artefakty a novodobé předměty můžete spatřit v Muzeu břidlice, které se nachází v Budišově nad Budišovkou, též Vám jej doporučuji k navštívení.

Veškeré informace a rezervační systém, včetně ceníku naleznete na webové adrese: https://www.flascharuvdul.cz/.

Ing. Kateřina Polínková

Komentovaná prohlídka Dolu Petra Bezruče ve Slezské Ostravě

Prohlídka se konala za velmi slunečného sobotního odpoledne dne 27. 6. 2020. Samotnou akci pořádala organizace s názvem OvaTrip s hlavním vedoucím RNDr. Janem Lenartem, PhD. Případní účastníci akce se museli předem hlásit na email. Ještě před samotnou akcí bylo odmítnuto na 40 přihlášek. RNDr. Jan Lenart, PhD, který působí na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity, si předem vybral zkušené průvodce Ing. Kateřinu Polínkovou a Petra Kubinského (oba dva jsou členy našeho klubu). Petr Kubinský je autorem publikace KPHMO, z. s. s názvem: OKR Důl Ostrava k.p., závod Petr Bezruč Ostrava (1842 – 1992) z edice hornictví, včera, dnes a zítra (25).

„Hodně nám toho pověděl bývalý vedoucí přípravy výroby Ing. Přemysl Pekárek, který působil na zmiňované šachtě. Obdaroval mě symbolickým klíčem od Dolu Petra Bezruče z roku 1992 (viz obr. č. 1), kdy důl bohužel skončil s těžbou“ poznamenávají průvodci, kteří si sebou přivezli i své hornické artefakty. Petr je modelář a na ukázku si přivezl část rozpracovaného modelu s názvem: „diagonální prorážka s talířovým brzdičem prováděná ve sloji Hermenegilda v roce 1981“.

Prohlídky se zúčastnilo na 70 milovníků historie a industriálu, horničtí nadšenci, vysloužilí i současní zaměstnanci OKD. Exkurze byla rozdělena do čtyř tematických okruhů. Průvodci představili historii těžby uhlí na Dole Petr Bezruč i na jiných dolech v rámci ostravsko-karvinského revíru, proběhla také ukázka ruin šaten a koupelen havířů (viz obr. č. 2), pak se jednotlivé části dolu procházely a byly stručně okomentovány, představeny byly báňské relikvie a různé zajímavosti, obzvlášť dojemný byl závěr exkurze, který končil u již neexistující Nové jámy č. 2 (skipová-klecová těžní věž kladivového tvaru). Oba průvodci byli náležitě vystrojeni. Katka měla na sobě hornickou uniformu – kytli i s čepičkou typu lodička. Petr byl oblečen do dobových fáreček, opatřen přilbou, důlní lampou, sebezáchranným přístrojem a interferometrem. „Je to vybavení štajgra – technika pověřeného dozorem“ dodává Petr.

Pro velký zájem OvaTrip, komentovanou prohlídku dolem Petra Bezruče ve Slezské Ostravě, plánuje zopakovat na podzim tohoto roku.

Ing. Kateřina Polínková

Obr. č. 1 a 2 – Fotografie z exkurze a Symbolický klíč, foto: Ing. Kateřina Polínková (27. 6. 2020)

ROZHOVOR S PROFESOREM PAVLEM PROKOPEM

Pro rozhovor v tomto čísle Hornického zpravodaje jsem si vybrala pana profesora Pavla Prokopa. Vždy to byl pro mě **„pan Profesor“**. Velmi si jej vážím za to všechno, co v životě dokázal, za jeho rozsáhlou sběratelskou činnost, za jeho nádherné perokresby dolů, za jeho reálný pohled na život a za hornický humor, který jsem měla možnost poznat v době konání šachťáků, kterých jsem se pravidelně zúčastňovala od roku 2003. Pokud se termínově sejdeme a jsem zrovna v Ostravě, velmi ráda pana profesora navštěvuji v jeho velkém domě v Ostravě-Porubě.

Taktéž mě fascinuje jeho vztah ke zvířatům a celkově k přírodě (viz obr. č. 1). Momentálně se stará o 10 kočiček a 2 pejsky společně se svojí dcerou Jůlinkou Prokopovou. Rozhovor probíhal na jaře v roce 2020 v jeho obýváku, kde má na stěnách pověšeny nádherné nejen hornické obrazy, ale také jeho perokresby a má zde pověšenou svoji hornickou kytli (viz obr. č. 2). Musím říct, že jsem se permanentně kochala všemi artefakty, které jsem si s nadšením prohlížela.

Při první návštěvě mi pan profesor ukázal svoji pracovnu (viz obr. č. 3), kde má samozřejmě vystavené další hornické artefakty v podobě skokových kryglů, švancar, sošek z uhlí, obrazů, odznaků, medailí, nespočet kniha a mnoha dalších hornických skvostů. Já jsem se nestačila kochat a pořád se na něco vyptávala. Profesorova pracovna mi připomínala hornické muzeum, které nabízí velké množství sběratelských skvostů!

V roce 2009 získal pan profesor Prokop cenu Českého permona za celoživotní dílo, za jeho dlouholetou obětavou práci, za udržování hornicko-akademických tradic a zvyků v jejich tradiční podobě, zasloužil se o výchovu celé řady hornických odborníků na VŠB-TUO. Cenu převzal při konání 13. Setkání hornických a hutnických měst a obcí ČR, které se konalo v červnu 2009 v Jihlavě.

V rámci KPHMO, z. s. a Sborníku Hornického zpravodaje, v hornické edici včera, dnes a zítra (12) sepsal pan profesor Pavel Prokop s kolegyní Ing. Hanou Martiníkovou, Ph.D. knihu s názvem: „Historie skoků přes kůži“, která vyšla v roce 2009. Jedná se o brožovanou knihu, která má 133 stran.

Při dlouhém povídání jsem položila panu profesorovi Prokopovi dvě zásadní otázky, které si máte možnost nyní přečíst.

Jak jste došel k hornictví? Jednalo se o přímou či klikatou cestu?

Poprvé jsem se přiblížil k hornictví již ve čtyřech letech, kdy jsem se svými rodiči navštívil hornickou Kutnou Horu. Tu jsem si potom velmi zamiloval. Díky tamnímu děkanovi jsem se dostal až do nejvyšších prostor chrámu sv. Barbory (od roku 1995 je zapsán na seznamu Světového dědictví UNESCO, poznámka

redakce). Tenkrát jsem taky poprvé slyšel o havířích, o jejich patronech a hlavně o jejich velmi tvrdé práci. Starý a moudrý pan děkan mi laskavě povídal o havířích, jakou měli náročnou práci, o jejich utrpeních a jejich životech zde na Kutnohorsku. Druhé přiblížení se k hornictví nastalo v době, kdy jsem se hlásil na gymnázium (tehdejší dvanáctiletka, poznámka pana profesora). Bohužel se psal rok 1958, jednalo se o období, kdy zárukou úspěšnosti budoucího příslušníka „pracující generace“ bylo jeho dělnický či rolnický původ. Rodiče i já jsme byli velmi zklamáni a já musel nastoupit do učebního poměru. Rodiče se museli smířit s faktem, že se jejich milovaný syn nestane lékařem. Opět jsem tedy urazil další kus cesty k hornictví. Tři roky strávené získávání nových poznatků, zkušenosti, manuálních dovedností a návyků se mi dále hodily při následném studiu na Střední průmyslové škole strojnické v Opavě – obor důlní stoje. Třetí přiblížení se k hornictví nastalo při mém studiu na alma mater na HGF na tehdejší VŠB v Ostravě – obor hlubinné dobývání ložisek. Již v pořadí čtvrté přiblížení, proběhlo při různých technicko-provozních funkcích na Dole Rudý říjen v OKR. Mým velkým snem, bylo stát se vysokoškolským pedagogem. Při studiu vysokoškolské pedagogiky, dále při studiu vědecké aspirantury (dnešní doktorské studium), zejména při své vlastní pedagogické i vědecko-výzkumné práci, při přípravě a zdolávání docentské habilitace i posléze profesorského řízení a při všech mých minulých i současných přemnohých aktivitách, jsem se již na pevno dostal k hornictví.

Je třeba dodržovat hornické tradice? Jak se na to dneska dívají mladí studenti? Myslím si, že důvodů je celá řada. Je to velká příležitost seznámit mladé nadějné studenty s hornictvím a především s jeho historií neotřelou, nestandardní formou přímým neformálním kontaktem pedagogů se studenty. Při přípravných šachťácích vzniká specifický kolektiv, který postupně přejímá tuto původně hru. Mladí začínají požadavky na ně kladené brát samovolně za své a získávají tak k hornictví a hornickému školství a hlavně ke své alma mater zcela jiný vztah. Navíc – zlatý hřeb tohoto snažní – účast a přijetí každého z nich a zároveň i jejich kolektivu jako celku na slavnostním shromáždění čítajících cca tří sta účastníků nejvyšších představitelů hornictví a hornického školství českého i zahraničního zůstává pro každého z nich zážitkem na celý život. Pro převážnou většinu znamená jejich převtělení ze „smrdutého fuxe či smrduté fuxi“ do Slavného semestra či Slavné semestriky a tím jejich zařazení do slavné obce hornické i začátek jeho aktivního působení při rozvíjení a udržování hornicko-akademických tradic.

Panu profesorovi Prokopovi mockrát děkuji za krásný hornický čas strávený při rozhovoru pro Hornický zpravodaj v jeho hornickém domě.

Ing. Kateřina Polínková

Obr. č. 1 – Prof. Ing. Pavel Prokop, CSc. se svými milými zvířátky v kuchyni ve svém velkém domě v Ostravě-Porubě, foto: Ing. Kateřina Polínková (24. 5. 2020)

Obr. č. 2 – Hornická uniforma neboli kytle pana prof. Ing. Pavla Prokopa, CSc. s četnými medailemi a oceněními, foto: Ing. Kateřina Polínková (17. 6. 2018)

Obr. č. 3 – Hornická pracovna pana prof. Ing. Pavla Prokopa, CSc. v přízemí jeho domu v Ostravě-Porubě, foto: Ing. Kateřina Polínková (17. 6. 2018)

POZVÁNKY NA AKCE KE DNI HORNÍKŮ A ENERGETIKŮ

Vybrané akce ke Dni horníků a energetiků v roce 2020:

- 05. 09. 2020 Hornický den v Krajině břidlice v Budišově nad Budišovkou, od 10:00 do 22:00 hod (viz obr. č. 1).
- 10. 09. 2020 Den horníků a energetiků v Oslavanech od 16:00 v Zámecké restauraci na zámku v Oslavanech, pořádá Vlastivědný spolek Rosicko-Oslavanska.
- 12. 9. 2020 Hornický den v Kulturním domě v Žacléři, pořádá Hornický skanzen Jan Šverma o.p.s., akce se koná od 15:00 do 19:00 hod.
- 19. 9. 2020 Hornické slavnosti ve Zbýšově u Brna, akce se koná od 9:00 do 01:00 hod (viz obr. č. 2).

Obr. č. 1 a 2 – Hornický den v Krajině břidlice konaný 5. 9. 2020 a Hornické slavnosti ve Zbýšově konané 19. 9. 2020 (zdroj: hlavní organizátoři akce)

DOŠLÉ POZVÁNKY NA HORNICKÉ AKCE

Den otevřených dveří na Dole Žofie

Den otevřených dveří na Dole Žofie je **ZRUŠEN**! Akce se měla konat v sobotu 12. 9. 2020 od 10:00 do 16:00 hod. Ing. Libor Jalůvka ze státního podniku DIAMO, o. z. ODRA nás velmi prosí, abychom tuto informaci šířili mezi své kamarády a členy hornických spolků.

Akce mořeplavců v Malém světě techniky U6 v Dolní oblasti Vítkovic

Člen KPHMO, z. s. Jiří Somerlík se na nás obrací s nabídkou možnosti společné návštěvy Malého světa techniky U6 DOV v Ostravě-Vítkovicích, kde je mimo jiné, jen do 6. 10. 2020 vystavena jachta NIKE 1 mořeplavce Richarda Konkolského. Ten bude **v pátek 18. 9. 2020 od 15:00 hod** osobně prezentovat své zážitky ze závodu osamělých mořeplavců přes Atlantik a v podstatě kolem zeměkoule. Všechny zážitky se nedají popsat. Mořeplavec je autorem několika knih a komiksu "Rychlé šífy", které budou na akci vystaveny a budou možné ke koupi za sníženou cenu cca o 30%. Besedy se zúčastní i spolupracovníci ze Železáren a drátoven Bohumín, Drátovna, a. s., z nichž někteří pomáhali Richardovi při přípravě stavby jachty a organizaci závodů osamělých mořeplavců. Uvedenou prezentaci máme zorganizovanou s několika členy "Slezskoostravské sedmičky", která slaví 75. výročí svého založení, tedy snad prvního a nejstaršího souboru založeného v ČSR po ukončení 2. světové války. Někteří jedinci z prvních členů žijí dosud a prezentace se zúčastní. Protože soubor zpíval především hornické a hutnické písně a působil na Dolech Odra, Hlubina, Petr Bezruč a v jiných ostravských šachtách a hutích, byla by velice vhodná i účast na popsané akci z řad členů KPHMO, z. s. Též by bylo velmi vhodné, kdyby členové našeho klubu se této významné akce zúčastnili v hornických uniformách neboli kytli. Těším se na hojnou účast z našich řad a z široké veřejnosti.

Odhalení pamětní desky k 30. výročí důlní tragédie na Dole Barbora

Předseda Kroužku krojovaných horníků Barbora Jan Kavka nás srdečně zve na Odhalení pamětní desky u příležitosti připomenutí 30. výročí důlní tragédie na Dole Barbora. V říjnu letošního roku uplyne 30 let od neštěstí na Dole Barbora, při kterém zahynulo 30 horníků tohoto závodu. K uctění jejich památky připravil Kroužek krojovaných horníků Barbora (KKH Barbora, viz obr. č. 1 – 3) **na neděli 18. 10. 2020 pietní akt**, který začne v 10:30 hod mši svatou v kostele sv. Petra z Alkantary v Karviné-Dolech (šikmý kostel). Následně bude vzpomínková akce

pokračovat v kompresorovně Dolu Barbora slavnostním odhalením pamětní desky obětem neštěstí. Tímto dojde k ukončení oficiální části pietního aktu. Neoficiální část pietní akce se uskuteční poté v klubovně KKH Barbora na náměstí Budovatelů č. p. 1420 Karviná, kde si budou moci zájemci prohlédnout klubové kroniky a společně zavzpomínat na zahynulé hornické kamarády. K účasti je zvána široká veřejnost a také členové KPHMO, z. s. samozřejmě v hornických uniformách.

Obr č. 1 až 3 – Logo a fotografie Kroužku krojovaných horníků Barbora, foto: Jan Kavka (první fotografie 15. 1. 2018 a druhá fotografie 24. 6. 2018)

Oborové semináře v Národním technickém muzeu v Praze

Ing. Martin Přibil z Národního technického muzea v Praze (vedoucí oddělní hornictví a hutnictví, kurátor hornických výstav) Vás srdečně zve na Oborové semináře NTM, které jsou plánovány na tyto termíny:

- ✓ **111. ročník Hornického semináře NTM, úterý 1. prosince 2020.**
- ✓ **60. seminář NTM z dějin hutní výroby, středa 2. prosince 2020.**

Vzhledem k epidemické situaci ale není zcela jasné, zda tyto semináře proběhnou. Sledujte proto v listopadu stránky NTM. Pokud by došlo z důvodů koronaviru ke zrušení seminářů, budou se konat v prvním týdnu v prosinci 2021 (úterý 30.11. / čtvrtek 2. 12. 2021).

Případní zájemci o přednesení příspěvku na hornickém nebo hutnickém semináři, prosím, nechť zasílají zájem o účast na email martin.pribil@ntm.cz spolu s názvem příspěvku a jedno či více větným abstraktem.

Tematicky jsou semináře rozděleny na tyto okruhy:

A.) Hornický seminář = oblast primárního sektoru (hornictví, ložiska, vyhledávání, dobývání surovin, ložisková geologie, mineralogie atp.), sekundární sektor (báňské strojírenství atp.) = úterý 1. prosince 2020.

B.) Hutnický seminář (z dějin hutní výroby) = oblast sekundárního sektoru (hutnictví, metalurgie, metalografie, tváření, válcování, umělecká litina, zvonařství atp.), primární sektor (úpravnictví, historické zdroje železných rud atp.) = středa 2. prosince 2020.

Některé příbuzná témata je možno sdružovat do tematických bloků v jednom ze seminářů (např. těžba, úprava a metalurgie Li-Sn-W nebo historická těžba a zpracování Fe rud).

Povídání ve štole II v muzeu na zámku v Oslavanech

Druhé pokračování velmi úspěšné besedy, tentokráte na závěr turistické sezóny v Muzeu hornictví a energetiky Rosicko-oslavanska v Oslavanech, se bude konat **v pondělí 28. 9. 2020 v 15:00 hodin.**

Povídání je zaměřeno na praktickou část hornické práce, byť samozřejmě historii také nelze úplně opomenout. Provázet Vás bude Petr Kubinský, a pokud vše dobře půjde i Juríčkovi havíři. Všichni pochopitelně pracovně oděni do fáraček, včetně lamp a přileb. Bohužel kapacita štoly je omezena, a proto kdo dřív přijde, ten dřív kope a kope uhlí!

Vstupné dobrovolné. Akci pořádají členové Vlastivědného spolku Rosicko-Oslavanska. Těšíme se na Vaši hojnou účast a případné dotazy. Zdař Bůh!

Ing. Kateřina Polínková

PLÁN BESED NA POBOČKÁCH KPHMO, z. s.

Plenární schůze KPHMO, z. s. pro všechny 3 pobočky klubu se bude konat dne 1. 9. 2020 od 15:00 hod v Restauraci U Vlka v Ostravě-Svinově.

Klubová Barborka se bude konat taktéž pro všechny 3 pobočky klubu dne 1. 12. 2020 od 14:00 hod v Kompresorovně Hornického muzea Landek Parku.

Plán besed pobočky OSTRAVA ve IV. čtvrtletí roku 2020, v Restauraci U VLKA v Ostravě-Svinově:

5. beseda: 6. 10. 2020 v 15:00 hod – OVAtrip, přednáší: RNDr. Jan Lenart, Ph.D., Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity.

6. beseda: 3. 11. 2020 v 15:00 hod – Rozmanitá a barevná Čína, přednáší: Lumír Moučka – všestranný umělec, cestovatel, spisovatel, malíř, fotograf, kameraman, architekt, vypravěč a havíř z Moravské Třebové.

Plán besed pobočky HAVÍŘOV ve IV. čtvrtletí roku 2020, Loutkový sál v KD Petra Bezruče v Havířově (viz obr. č. 1):

7. beseda: 14. 9. 2020 v 16:30 hod – Flascharův důl, přednáší: Mgr. Alena Zemanová, Vedoucí odboru kultury a školství Městský úřad Odry.

8. beseda: 12. 10. 2020 v odpoledních hod – náhradní termín exkurze s přednáškou o výrobním programu závodu společnosti Mölnlycke, uskuteční se jen v případě ukončení současných opatření ohledně COVID-19.

9. beseda: 9. 11. 2020 v 16:30 hod – 65. výročí založení Havířova, přednáší: Mgr. Martin Strakoš, Národní památkový úřad v Ostravě.

7. 12. 2020 v 16:30 hod – Výroční hodnotící setkání členů havířovské pobočky, místo konání: Restaurace v Kulturním domě Radost v Havířově.

Plán besed pobočky KARVINÁ ve IV. čtvrtletí roku 2020, pobočka regionální knihovny v Karviné-Fryštátě:

7. beseda 30. 9. 2020 v 15:30 hod – Sociální problematika a její řešení na Karvinsku, přednáší: Mgr. Martina Smužová – vedoucí sociálního odboru magistrátu v Karviné.

8. beseda 29. 10. 2020 v 15:30 hod – Z činnosti Zdravotnické záchranné služby (územní odbor Karviná). Akce se koná výjimečně ve čtvrtek 29. 10. 2020, neboť ve středu 28. 10. 2020 se koná Státní svátek ČR.

9. beseda 25. 11. 2020 v 15:30 hod – SHIMANO 18 let v průmyslové zóně na Novém Poli v Karviné.

V dalším čísle Hornického zpravodaje budou uveřejněny všechny besedy pro I. čtvrtletí roku 2021. Budeme velmi rádi, když se besed zúčastníte v hojném počtu a též se zapojíte do nejen závěrečné diskuze.

Doporučujeme na Plenární schůzi a na klubovou Barborku KPHMO, z. s. se zúčastnit v hornickém stejnokroji – kytli nebo ve společenském oděvu, jedná se o slavnostní společenské schůze klubu.

Obr. č. 1 – Beseda KPHMO, z. s., havířovská pobočka, v Loutkovém sále Kulturního domu Petra Bezruče v Havířově, foto: Ing. Kateřina Polínková (8. 6. 2020)

Ing. Kateřina Polínková

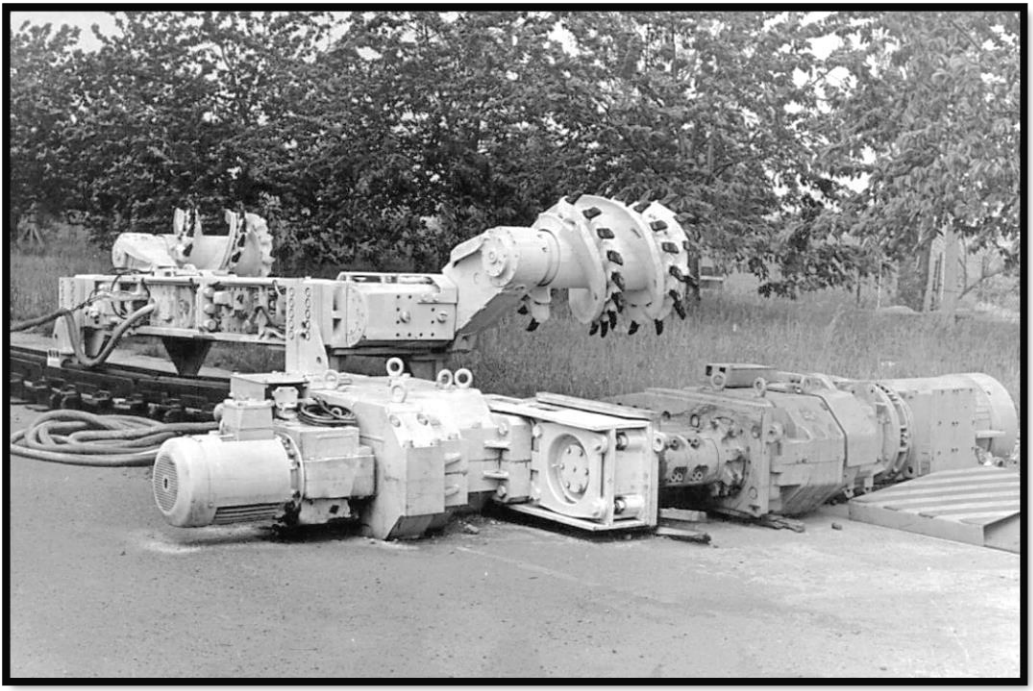

DOBÝVACÍ KOMBAJN KSV 102 S TYRISTOROVÝM TAŽNÝM ZAŘÍZENÍM TZ 1

Kombajn byl poprvé nasazen do zkušebního provozu na Dole Antonín Zápotocký v Orlové společně s mechanizovanou výztuží DVP – 11, porub 16728 (srpen 1981 – srpen 1982)

Zdroj: archiv Petr Kubinský